Crna Gora
Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore
Ombudsman

Kabinet Zaštitnika 020/241-642
Savjetnici 020/225-395
Centrala 020/225-395
Fax: 020/241-642
E-mail: ombudsman@t-com.me
www.ombudsman.co.me

Br. 298/16-2
Podgorica, 20. 4. 2016. godine

Na osnovu člana 41. Zakona o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore («Službeni list CG», broj 42/11 i 32/14), nakon sprovedenog ispitnog postupka po pritužbi B. M. iz Budve, dajemo sljedeće

M I Š LJ E NJ E

I Uvod

B. M. iz Budve, podnijela je pritužbu na rad Ministarstva unutrašnjih poslova - Direktorat za upravne unutrašnje poslove direkcija za državljanstvo.

U pritužbi je navela: da je 30. 6. 2011. godine Ministarstvu unutrašnjih poslova - Filijala Budva podnijela zahtjev za dobijanje crnogorskog državljanstva po osnovu braka sa crnogorskim državljaninom, zaveden pod poslovnim brojem UPI-211/11/5758; da je po tom zahtjevu Ministarstvo unutrašnjih poslova - Filijala Budva dva puta donijelo rješenja kojim se njen zahtjev odbija; da je, nakon toga, u postupku po njenim tužbama Upravni sud Crne Gore ta rješenja Ministarstva unutrašnjih poslova - Filijala Budva poništavao. Napominje, da se plaši da će Ministarstvo unutrašnjih poslova - Filijala Budva ponovo odbiti njen zahtjev za dobijanje crnogorskog državljanstva, odnosno da neće postupiti po smjernicama iz presuda Upravnog suda Crne Gore. Ističe, da je povrijeđeno njeno pravo na zakonito odlučivanje po njenom zahtjevu.

II Ispitni postupak

Postupajući po ovoj pritužbi, institucija Zaštitnika je u ispitnom postupku, zatražila i dobila izjašnjenje od Ministarstva unutrašnjih poslova - Direktorat za upravne unutrašnje poslove direkcija za državljanstvo.

U izjašnjenju Ministarstva unutrašnjih poslova - Direktorat za upravne unutrašnje poslove direkcija za državljanstvo se navodi: da je Ministarstvo unutrašnjih poslova - Direktorat za upravne unutrašnje poslove direkcija za državljanstvo povodom zahtjeva podnositeljke pritužbe za prijem u crnogorsko državljanstvo, a postupajući po presudi Upravnog suda Crne Gore, Ministarstvu unutrašnjih poslova - Filijala Budva proslijedilo poziv za ispravku podneska br. UPI-211/16/187, od 3. 2. 2016. godine, kako bi se podnositeljka pritužbe upoznala sa činjenicama bitnim za donošenje rješenja.

III Utvrđene činjenjice

U ispitnom postupku utvrđeno je:

da je 30. 6. 2011. godine podnositeljka pritužbe Ministarstvu unutrašnjih poslova - Filijala Budva podnijela zahtjev za dobijanje crnogorskog državljanstva po osnovu braka sa crnogorskim državljaninom, zaveden pod poslovnim brojem UPI-211/11/5758 i da je po tom zahtjevu Ministarstvo unutrašnjih poslova - Filijala Budva dva puta donijelo rješenja kojim se njen zahtjev odbija;

da je u vezi naznačenog u postupku po njenim tužbama Upravni sud Crne Gore ta rješenja Ministarstva unutrašnjih poslova - Filijala Budva poništavao, između ostalog i presudom, U.br.934/2015, od 29. 12. 2015. godine, kojim je poništeno rješenje Ministarstva unutrašnjih poslova, br.03-UPI-211/14/2985, od 27. 11. 2014. godine;

da Ministarstvo unutrašnjih poslova ni nakon skoro četiri mjeseca nije postupilo po presudi Upravnog suda Crne Gore, U.br.934/2015, od 29. 12. 2015. godine.

IV Relevantni propisi

Ustavom Crne Gore («Službeni list CG», broj 1/2007) propisano je:

"Crna Gora jemči i štiti prava i slobode. Prava i slobode su nepovredivi. Svako je obavezan da poštuje prava i slobode drugih". (član 6.)

"Potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjeg pravnog poretka, imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drukčije od unutrašnjeg zakonodavstva". (Član 9.)

"Da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuje način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje i druga pitanja od interesa za Crnu Goru". (član 16. tač. 1 i 5.)

"Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo". (član 17. stav 2.)

"Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je samostalan i nezavisan organ koji preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda i da Zaštitnik ljudskih prava i sloboda vrši funkciju na osnovu Ustava, zakona i potvrđenih međunarodnih ugovora, pridržavajući se i načela pravde i pravičnosti" (član 81. st. 1 i 2.).

Zakonom o opštem upravnom postupku («Službeni list RCG», broj 60/03) propisano je:

"Pri vođenju postupka i rješavanju u upravnim stvarima važi načelo zaštite prava građana i zaštite javnog interesa, tako da su organi dužni strankama omogućiti da što lakše zaštite i ostvare svoja prava i pravne interese, vodeći računa da ostvarivanje njihovih prava i pravnih interesa ne bude na štetu prava i

pravnih interesa drugih lica, niti u suprotnosti sa zakonom utvrđenim javnim interesom". (član 5. stav 1.)

"Za organe koji vode postupak, odnosno rješavaju u upravnim stvarima važi i načelo efikasnosti, tako da su dužni da obezbijede uspješno i kvalitetno ostvarivanje i zaštitu prava i pravnih interesa fizičkih lica, pravnih lica ili drugih stranaka". (član 6.)

"Takođe, važi i načelo ekonomičnosti postupka, tako da se postupak mora voditi bez odugovlačenja i sa što manje troškova za stranku i druge učesnike u postupku". (član 13.)

Zakonom o upravnom sporu («Službeni list RCG», br.60/2003) propisano je:

"Pravo pokretanja upravnog spora ima fizičko ili pravno lice, ako smatra da mu je upravnim ili drugim aktom povrijeđeno neko pravo ili na zakonu zasnovani interes." (član 3 stav 1)

"U upravnom sporu sud odlučuje presudom ili rješenjem. Presudom sud odlučuje o tužbenom zahtjevu.." (član 5 st. 1 i 2)

"Odluke suda donijete u upravnom sporu izvršava organ nadležan za izvršenje upravnog ili drugog akta." (član 60 stav 1)

"Kad sud poništi akt protiv kojeg je bio pokrenut upravni spor, predmet se vraća u stanje u kome se nalazio prije nego što je poništeni akt donesen. Ako, prema prirodi stvari koja je bila predmet spora treba umjesto poništenog akta donijeti drugi, nadležni organ je dužan da ga donese bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana , od dana dostavljanja presude. Nadležni organ je pritom vezan pravnim shvatanjem suda, kao i primjedbama suda u pogledu postupka". (član 57)

Zakonom o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore („Službeni list CG", br.42/2011 i 32/2014) propisano je:

"Zaštitnik samostalno i nezavisno, na načelima pravde i pravičnosti, preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda, kad su povrijeđena aktom, radnjom ili nepostupanjem državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlašćenja, kao i mjere za sprječavanje mučenja i drugih oblika nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja i mjere za zaštitu od diskriminacije". (član 2 stav 1)

"Zaštitnik u vršenju svoje funkcije djeluje na način što: ukazuje, upozorava, kritikuje, predlaže ili preporučuje". (član 20 stav 1)

"Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.

Kad Zaštitnik utvrdi da je došlo do povrede ljudskih prava i sloboda, mišljenje sadrži i preporuku o tome šta treba preduzeti da bi se povreda otklonila, kao i rok za njeno otklanjanje". (član 41 st 1 i 2)

"Starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom na čiji rad se preporuka odnosi obavezan je da, u ostavljenom roku, dostavi izvještaj o preduzetim radnjama

za izvršenje preporuke. Ukoliko starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom ne postupi po preporuci u određenom roku, Zaštitnik može upoznati neposredno viši organ, podnijeti poseban izvještaj ili obavijestiti javnost". (član 42)

"O rezultatima ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik obavještava podnosioca/teljku pritužbe dostavljanjem mišljenja". (član 43)

V Zaključna ocjena

Po ispitivanju svih činjenica i okolnosti, utvrdili smo da je pritužba B. M. iz Budve, osnovana.

Naime, u postupku je utvrđeno da Ministarstvo unutrašnjih poslova nije u zakonom propisanom roku sprovela ponovni postupak i donijelo odluku po presudi Upravnog suda Crne Gore, U.br.934/2015, od 29. 12. 2015. godine.

Konstatujemo, da Ministarstvo unutrašnjih poslova ni nakon skoro četiri mjeseca nije postupilo po presudi Upravnog suda Crne Gore, U.br.934/2015, od 29. 12. 2015. godine i donijelo, u skladu sa presudom, novo zakonito rješenje. Time je, po našem mišljenju onemogućeno podnositeljki pritužbe ostvarivanje Ustavom i Zakonom garantovanih prava, što je u suprotnosti sa osnovnim ciljem vođenja upravnog postupka, a to je uspješno i kvalitetno ostvarivanje i zaštita prava i pravnih interesa stranaka u upravnom postupku. Taj cilj se može ostvariti samo tako što će se na zakonit način sprovesti postupak i donijeti pravilno i na zakonu zasnovano rješenje.

S toga, smatramo da Ministarstvo unutrašnjih poslova neizvršavanjem naznačene presude Upravnog suda Crne Gore, povrijedilo pravo na pravično i efikasno odlučivanje u upravnom postupku u razumnom roku.

Podsjećamo, da su svi organi koji postupaju u upravnim stvarima dužni da rješavaju na osnovu zakona i drugih propisa, te da su pri vođenju postupka dužni da budu efikasni i da strankama omoguće da što lakše zaštite i ostvare svoja prava i pravne interese. Taj cilj se može ostvariti samo tako što će se na zakonit način sprovesti postupak i donijeti pravilno i na zakonu zasnovano rješenje. U konkretnom slučaju taj cilj nije ostvaren, jer prvostepeni organ, u skladu sa presudom, nije donio novo zakonito rješenje, odnosno nije izvršio presudu Upravnog suda Crne Gore, U.br.934/2015, od 29. 12. 2015. godine. S toga, smatramo da je Ministarstvo unutrašnjih poslova dužno da postupi po presudi Upravnog suda Crne Gore, U.br.934/2015, od 29. 12. 2015. godine, odnosno da u skladu sa presudom donese novo zakonito rješenje.

Polazeći od navedenog, kao i činjenice da je institucija Zaštitnika ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori ustanovljena u cilju uspostavljanja i promovisanja dobre uprave i vladavine prava, odnosno radi zaštite ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, zakonom, ratifikovanim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima i opšte prihvaćenim pravilima međunarodnog prava kada su povrijeđena aktom, radnjom ili nepostupanjem državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlašćenja, dajem sljedeću

P R E P O R U K U

da Ministarstvo unutrašnjih poslova, bez daljeg odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana, od dana prijema ovog akta, postupi po presudi Upravnog suda Crne Gore, U.br.934/2015, od 29. 12. 2015. godine i u skladu sa tom presudom donese novo, zakonito rješenje.

Ministarstvo unutrašnjih poslova je dužno, da u roku od 20 dana, od dana prijema ovog akta, dostavi izvještaj o preduzetim radnjama i mjerama na izvršenju ove preporuke.

Dostavljeno:
- Ministarstvu unutrašnjih poslova;
- Podnositeljki pritužbe,
- a/a

ZAMJENIK ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Petar Ivezić

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, 81000 Podgorica, Svetlane Kane Radević broj 3